

PLAN OCH BEREDSKAP
Samhällsplanering
Planarkitekt Beate Löfvenberg
Direktnr. 023-810 68
Faxnr. 023-810 88
beate.lofvenberg@w.lst.se

Byggnadsnämnden
Malung-Sälens kommun
Box 14
782 21 MALUNG

Utställd översiktsplan för Malung-Sälens kommun

Inledning

Översiktsplanen är utställd för granskning under tiden 4 september - 6 november 2008.

I översiktsplanen anger kommunen ramarna för markanvändning och bebyggelseutveckling för Malung-Sälens kommun som innehåller ett av landets och norra Europas största turismområden - Sälenfjällen. Planen redovisar allmänna intressen, turismnäringens anspråk samt omfattande och detaljerade underlag och ställningstaganden för översiktsplanens delområden. Översiktsplanen kan på ett bra sätt vara vägledande för utvecklingen i fjällområdet och för kommunen i övrigt. Länsstyrelsen redovisar nedan särskilda bedömningar av vissa frågor som har betydelse för planens genomförande.

Länsstyrelsens roll

Länsstyrelsen har under samrådsskedet lämnat ett samrådsyttrande. Inför utställningen har kommunen bearbetat och ändrat planförslaget.

Under utställningstiden avger Länsstyrelsen ett granskningsyttrande över planförslaget. Yttrandet ska enligt 4 kap 2 § plan- och bygglagen (PBL) fogas till planen och begränsas därför till att behandla de frågor som anges i 4 kap 9 § PBL.

Av yttrandet ska framgå om:

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap miljöbalken,
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap miljöbalken inte följs,
3. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
4. bebyggelsen blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning och erosion.

Där länsstyrelsen i granskningsyttrandet anger att en åtgärd enligt översiktsplanen kan komma i konflikt med någon av dessa prövningsgrunder, innebär detta att länsstyrelsen kan komma att pröva om nya detalplaner, områdesbestämmelser eller lov behöver upphävas enligt 12 kap PBL.

Berörda statliga myndigheter, berörda län och kommuner i Sverige och Norge har givits möjlighet att lämna synpunkter på det utställda förslaget inför Länsstyrelsens granskningsyttrande, som redovisar statens samlade besked avseende ovanstående frågor. Synpunkter på övriga frågor från statliga myndigheter överlämnas till kommunen.

Länsstyrelsen gör följande bedömning:

Riksintressen

Kultur

En avsaknad av planmässigt skydd, till exempel i form av områdesbestämmelser eller detaljplan, för kommunens samtliga bebyggelsemiljöer av riksintresse för kulturmiljövården kan komma att innebära påtaglig skada på riksintresset. Byarna och sätrarna i Limabygden (nr 2362, 2364, 2365 och 2366) bör prioriteras i arbetet med säkerställandet av värdena.

Naturmiljö

Länsstyrelsen har i samrådet efterfrågat en mer övergripande diskussion kring kommunens syn på hur man når en balans mellan turismen och bevarande av natur-, kultur- och miljövården i Sälenfjällen. En sådan analys är ett nödvändigt underlag inför fortsatt fördjupad planering för att kunna göra långsiktiga avvägningar mellan nyexploatering i olika delområden och den samlade påverkan på områden av riksintresse enligt 4 kap 2 § miljöbalken.

Hemfjället Norra A 12 och Östra Kalven-Högfjällshotellet-Storfjället A 14

De exploateringar som föreslås för Hemfjället Norra, A 12, och för Östra Kalven-Högfjällshotellet-Storfjället, A 14, berör områden med naturvärden som också ligger inom riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap 6 § och 4 kap 2 § miljöbalken. Det är angeläget att värdena beaktas i kommande fördjupade översiktsplaner.

Granfjällsstöten, A 18 och Faxfjället, A 19

I översiktsplanen redovisas att Granfjällsstöten, område A 18, som är ett område med starka bebyggelseintressen, omfattar en del av Natura 2000-området Stornärfjället-Öjskogsfjället. Kommunens avsikt är att pröva uppförandet av en lift i Natura 2000-området i samband med att en fördjupad översiktsplan tas fram.

På Faxfjället föreslås en liftutbyggnad inom ett område som är naturreservat och Natura 2000-område.

Båda områdena berör Natura 2000-områden som enligt 7 kap 27 § miljöbalken är riksintresse enligt 4 kap 8 § miljöbalken. Områdena ingår också i ett större område som med hänsyn till natur- och kulturvärden är av riksintresse och där turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt ska beaktas (4 kap 1-2 §§ miljöbalken). De föreslagna liftutbyggnaderna kan komma att strida mot bestämmelserna

för Natura 2000-områdena. Utbyggnaderna innebär troligen påtaglig skada på riksintressena.

Vindkraft

Kommunen redovisar i översiktsplanen sin uppfattning att Södra Transtrandsfjällen (E 56) bör utpekats som riksintresseområde för vindkraft. Ställningstagandet motiveras bland annat med att området inte är orört; att det finns liftanläggningar och att skotertrafiken i området inte är belagd med restriktioner.

Energimyndigheten beslutade i maj 2008 om utpekande av riksintresseområden för vindkraft. I Malung-Sälens kommun har endast Fageråsen utpekats som riksintresseområde. I Länsstyrelsens remissyttrande till Energimyndigheten 2007 gjordes bedömningen att Södra Transtrandsfjällen för närvarande inte borde anges som riksintresseområde för vindbruk. Södra Transtrandsfjällen ingår i ett större område som med hänsyn till natur- och kulturvärden är av riksintresse och där turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt ska beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön (4 kap 1-2 §§ miljöbalken). Transtrandsfjällen är också riksintresse för rörligt friluftsliv enligt 3 kap 6 § miljöbalken.

Även om området inte är helt opåverkat finns det stora områden som präglas av orördhet. En viktig del av turismen i området är dagsturer på skidor eller till fots, där känslan av ostördhet är en betydande kvalitetsfaktor. En vindkraftsetablering påverkar landskapsbilden över mycket större områden än liftanläggningar och kan påverka fjällområdets upplevelsevärden på ett sätt som skulle kunna innebära negativa konsekvenser för turismen i området. Det kan också behövas stora säkerhetsavstånd till vindkraftverk på grund av risk för nedfallande is från vingarna, vilket kan innebära att vindkraftparker behöver inhägnas i områden med starkt friluftslivsnyttjande.

Det krävs ett noggrant och samlat bedömningsunderlag, där bland annat påverkan på riksintresset enligt 4 kap 1-2 §§ miljöbalken ska redovisas, för att avgöra lämpligheten av en vindkraftsetablering. Detta kan ske inom ramen för en fördjupad översiktsplan. Tills ett sådant underlag tagits fram ser Länsstyrelsen inga skäl att ompröva sin inställning att Södra Transtrandsfjällen inte bör anges som riksintresse för vindkraft. En utbyggnad av vindkraft i området kan komma att påtagligt skada områdets riksintessevärden för natur och rörligt friluftsliv.

Mellankommunal samordning

Enligt översiktsplanens trafikanalys kan trafikmängderna på väg 71 komma att öka med 45 % på grund av utvecklingen i Sälensfjällen, vilket kan skapa problem för miljö, framkomlighet, tillgänglighet, trafiksäkerhet och människors hälsa. Person- och gods-transporter till och från Sälensfjällen påverkar flera kommuner i länet och måste behandlas i ett regionalt perspektiv. För att minska påverkan på miljön och för att främja resurssnåla transporter är det nödvändigt att utveckla kollektiva trafiklösningar, hitta former för samverkan mellan trafikslagen och att nyttja befintliga investeringar i regionen.

Banverket har genomfört en översyn av det lågtrafikerade järnvägsnätet, där Västerdalsbanan ingår. Enligt rapporten är sträckan Malung-Repbäcken inte samhällsekonomiskt motiverad och medfinansiering anses nödvändig för att upprätthålla en standard som medger persontrafik. Sträckan Malung-Malungsfors föreslås utredas för nedläggning.

Mora-Siljan flygplats är utpekad som regionalt strategisk i flygplatsutredningens slutbetänkande, SOU 2007:70, och är den närmaste kommersiella flygplatsen som klarar större flygplan och ska därför ses som en resurs för transporterna vidare mot Sälenfjällen. Mora är också slutstation på Dalabanan, och är även av den anledningen en betydelsefull knutpunkt för vidare trafik mot Sälenfjällen.

En förutsättning för ett minskat bilberoende är att kommunen anlägger ett tydligt "hela resan-perspektiv" där olika kollektiva transportlösningar för de långväga resorna till Sälenfjällen kombineras med möjligheter att transportera sig utan bil inom Sälenområdet.

Trafiken till och från Sälenfjällen berör de flesta av länets kommuner. Att hitta lämpliga sätt att fördela trafiken till Sälenfjällen både med avseende på trafikslag och på vägar är därför en angelägen mellankommunal uppgift. Kommunen behöver initiera ett sådant arbete hos berörda kommuner, Region Dalarna, turistnärings och trafikverken och medverka till en lämplig lösning. Om exploateringen i Sälenfjällen leder till att trafikbelastningen på väg 71 under maxdygnen medför problem för miljö, framkomlighet, tillgänglighet, trafiksäkerhet och människors hälsa kan detta betyda att den mellan-kommunala samordningen inte skett på lämpligt sätt.

Hälsa och säkerhet

Farligt gods

Utmed transportleder för farligt gods anger kommunen att ett observationsområde på 50 meter ska tillämpas där riskbedömningar ska göras. Observationsområdet bör omfatta minst 100 meter, se bland annat Boverkets allmänna råd 1995:5. Planläggning intill transportled för farligt gods kan komma att påverka människors hälsa och säkerhet på ett längre avstånd än 50 meter från transportleden.

Vattentäkter

I översiktsplanen redovisas konfliktpunkter mellan vattenskyddsområden och rekommenderade vägar för farligt gods vid Sälkfjällstangen (väg 71) och Sälens by (väg 311). För att långsiktigt tillgodose boendes och övrigas hälsa behöver vattenskyddsområden ges ett fullgott skydd och alla huvudvattentäkter och andra större vattentäkter ha tillgång till reservkapacitet via reservvattentäkter.

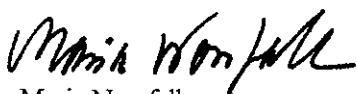
Strålning

Enligt översiktsplanens riktlinjer för övrig strålning tillämpas normalt att byggnader där människor vistas stadigvarande inte ska placeras närmare än 50 meter till högspänningsledningar. Människors hälsa kan komma att påverkas även på ett längre avstånd än 50 meter från högspänningsledningar.

Trafik

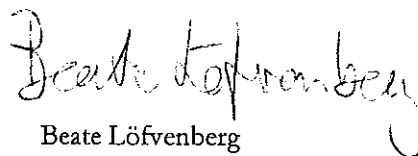
De ökade trafikmängderna på väg 71 kan innebära att boende utmed vägen utsätts för ökade olycksrisker och bullerstörningar, vilket kan innebära att ny bebyggelse i vägens närområde kan komma att bli olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa och säkerhet.

Maria Norrfalk har beslutat i detta ärende. Beate Löfvenberg har föredragit ärendet. Länsrådet Inger Eriksson, länsarkitekt Lars Ingelström, rättsenheten samt företrädare för sakområdena beredskap, kulturmiljö, miljövård, lantbruk och kommunikation har deltagit i den slutliga handläggningen av ärendet.

Maria Norrfalk

landshövding

Beate Löfvenberg

planarkitekt

Bilageförteckning m m, se nästa sida.

Bilagor:

Yttrande från:

Banverket 2008-10-17

Energimyndigheten 2008-10-10

Luftfartsstyrelsen 2008-10-06

Nutek 2008-09-22

Post- och telestyrelsen 2008-09-26

SGU 2008-09-30

SGI 2008-10-02

Skogsstyrelsen 2008-09-29

Vägverket 2008-10-10

Älvdalens kommun 2008-09-30

Följande har lämnat yttrande utan
synpunkter, yttrandena biläggs
därför inte:

Jordbruksverket

Krisberedskapsmyndigheten

Rennäringsenheten

Sjöfartsverket

Länsstyrelsen i Värmlands län

Torsby kommun

Rättviks kommun

**Yttrandet sänds för kännedom
till:**

med bilagor:

Banverket

Luftfartsstyrelsen

Vägverket

utan bilagor:

Energimyndigheten

Nutek

Post- och telestyrelsen

SGU

SGI

Skogsstyrelsen

Älvdalens kommun